

Józef Stala

„Człowiek między losem a wyborem.
Księga pamiątkowa dedykowana ks.
dr. Władysławowi Szewczykowi”,
red. M. Drożdż, Tarnów 2006 :
[recenzja]

Studia nad Rodziną 15/1-2 (28-29), 341-344

2011

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

III. RECENZJE I SPRAWOZDANIA

Studia nad Rodziną UKSW 2011 R. 15 nr 1-2 (28-29)

„Człowiek między losem a wyborem. Księga pamiątkowa dedykowana ks. dr. Władysławowi Szewczykowi”, red. M. Drożdż, Wydawnictwo Biblos, Tarnów 2006, 583 s.

Ojciec Święty Jan Paweł II wskazując na zadania, jakie stoją przed Kościołem w Trzecim Tysiącleciu, zachęcał, aby podjąć z nową energią refleksję nad zamysłem Bożym względem człowieka, ale także względem małżeństwa i rodziny. Bowiem wyjaśniając istotę człowieka należy odnieść się do najgłębszego fundamentu poszukiwanej prawdy, którym jest tajemnica Trójcy Świętej, będącej źródłem bytu, ale także zasadniczym punktem odniesienia dla antropologii. Szukając fundamentu bytu ludzkiego trzeba przenieść się na teren antropologii teologicznej, trynitarnej. Człowiek znajduje się w centrum całego stworzenia. Jan Paweł II apelował, aby na nowo rozważyć wszystkie zbrodnie przeciw ludzkości i troszczyć się o współczesny świat zwłaszcza poprzez misję rodziny, która otrzymała zadanie, aby „wyzwolić siły dobra”, które przyniosł Zmartwychwstały.

Dlatego, ze względu na niezwykłą wartość i miejsce w nauczaniu oraz w działalności duszpasterskiej Kościoła, człowieka, małżeństwa i rodziny, a także ze względu na jubileusz 65. urodzin Księdza Doktora Władysława Szewczyka – podejmującego powyższe zagadnienia w swej działalności naukowej i duszpasterskiej – należy zauważyć książkę „Człowiek między losem a wyborem. Księga pamiątkowa dedykowana Księdzu Doktorowi Władysławowi Szewczykowi”, która powstała pod redakcją ks. Michała Drożdża. Na powyższe powody wskazał również biskup tarnowski, Wiktor Skworec w „Słowie wstępnym”: „Jako Kościół domowy, rodzina chrześcijańska wezwana jest do twórczego uczestnictwa w posłannictwie Kościoła. Zakłada to praktykowanie w domowym wymiarze wszystkich funkcji, jakie wynikają z misji Kościoła. Rodzina powinna być więc wspólnotą wiary, miłości, modlitwy i apostołstwa. W tę bogatą i wieloaspektową misję Kościoła, pochylającego się z duszpasterską troską nad małżeńsko-rodzinnym życiem, wpisuje się w sposób znaczący osoba i posługa Księdza Doktora Władysława Szewczyka, przeżywającego 65. rocznicę urodzin. Dostojny Ksiądz Jubilat, będąc przekonanym, że rodzina jest dobrem najcenniejszym z cennych (por. FC 1), praktycznie całe swoje dotychczasowe kapłańskie życie, wiedzę i talenty poświęcił małżeństwu i wspólnotom rodzinnym” (s. 13).

Ks. Władysław Szewczyk, kapłan diecezji tarnowskiej, doktor filozofii (w zakresie psychologii), magister teologii. Studiował teologię w Wyższym

Seminarium Duchownym i Instytucie Teologicznym w Tarnowie (1957-1963), psychologię i filozofię teoretyczną na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim (1965-1970), a w 1980 r. był stypendystą CUA - Catholic University of America w Waszyngtonie. Od roku 1970 wykłada psychologię i filozofię człowieka w Wydziale Teologicznym, Sekcja w Tarnowie, Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie oraz od roku 1990 w Instytucie/na Wydziale Studiów nad Rodziną Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. W latach 1980-1992 pełnił posługę diecezjalnego duszpasterza rodzin, od 1981 r. był członkiem Komisji Episkopatu Polski ds. Rodzin. W roku 1981 założył Poradnię Specjalistyczną i Telefon Zaufania „Arka” w Tarnowie, których działalnością kierował. Zorganizował oddziały „Arki” w Bochni, Dębicy, Mielcu i Nowym Sączu. Prowadzi działalność z zakresu poradnictwa i psychoterapii, organizuje i przeprowadza szkolenia terapeutów, doradców. Współpracuje z organizacjami oświatowymi i pomocowymi. Członek Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, Polskiego Towarzystwa Teologicznego, Polskiego Towarzystwa Pomocy Telefonicznej.

Obszerna, licząca 583 strony, recenzowana książka, została wydana w wydawnictwie diecezji tarnowskiej „Biblos”. Składa się ze Słowa wstępnego Biskupa Tarnowskiego, wprowadzenia Dziekana Wydziału Teologicznego, Sekcja w Tarnowie – ks. dra hab. Antoniego Żurka, zapisu rozmowy redaktora książki – ks. dra hab. Michała Drożdża z ks. W. Szewczykiem, trzech zasadniczych części zawierających czterdzieści cztery naukowe artykuły dotyczące problematyki człowieka w trzech płaszczyznach, a także wykaz publikacji naukowych ks. W. Szewczyka oraz spisu tematów prac magisterskich napisanych pod Jego kierunkiem.

W części pierwszej „Rozumieć człowieka” zamieszczono dwanaście artykułów (M. Heller, Ostateczne wyjaśnienie w kosmologii; S. Wszolek, Kant, Peirce i problem oddzielenia rozumu od wiary; S. Głaz, Antropologiczne aspekty godności według Jana Pawła II; W. Szurek, „Fides et ratio” o człowieku – naprzeciw antropocentryzmowi współczesnej myśli filozoficznej; Z. Kroplewski, Człowiek istotą racjonalną? Spojrzenie filozoficzno-psychologiczne; M. Wolicki, Filozoficzne podstawy logoterapii; M. Drożdż, Człowiek jako źródło komunikacji; B. Wójcik, Wolna wola – stary problem w nowej odsłonie; A. Sułek, Człowiek i jego rozwój w koncepcji Viktora Emila Frankla; Z. Płużek, Spero contra spem – czyli nadzieja wbrew nadziei; W. Okła, Wartości w strukturze osobowości i w sztuce pomagania; Z. Wolak, Między psychologią a filozofią miłości). Zainteresowania ks. W. Szewczyka niejako ukierunkowały tematykę podjętą w niniejszej publikacji. Znajdujemy tutaj wiele prawd dotyczących istoty ludzkiej. Zamieszczone w książce opracowania pomagają lepiej zrozumieć człowieka, jego godność i powołanie jako istoty rozumnej, ukazują obecne w nim pragnienie szczęścia i komunii z Bogiem, a także omawiają zagadnienia

z zakresu moralności. Podjęte refleksje wskazują naprawdę o tym, że człowieka nie można zrozumieć bez Chrystusa, a jednocześnie można go poznać przez wartości jakie wybiera, z których miłość jest najważniejsza.

W drugiej części książki zatytułowanej „Pomagać człowiekowi” znajduje się siedemnaście tekstów (I. Stolarczyk, Miłość i sprawiedliwość – prawda o człowieku i społeczeństwie; Z. Golan, Duchowość – religijność – zdrowie; A. Drożdż, Czy wystarczy żyć zgodnie z sumieniem?; A. Michalik, Studium rozwoju osobowości Tomasza Mertona; M. Nowosielski, Pojęcie kryzysu psychologicznego; M. Bartos, E. Krupa, Poczucie bezpieczeństwa a obraz siebie u osób dorosłych; S. Bilski, Jak budować zaufanie w relacji nauczyciel – młodzież?; A. Fidelus, Percepcja postaw rodzicielskich a zachowania agresywne wśród dzieci i młodzieży; T. Rozkrut, Biegły (psycholog, psychiatra) w procesie o nieważność małżeństwa; B. Połec, Wychowywanie ku pełni człowieczeństwa w katechezie; M. Zając, Wzory osobowe ojca i ich wpływ na wychowanie katechizowanych; W. Lechowicz, Człowiek drogą duszpasterstwa; J. Kłęczek, Chory terminalnie w rodzinie; W. Piotrowski, Pastoralna troska o osoby, które utraciły kogoś bliskiego; A. Żurek, Znaleźć spokój serca – religijność człowieka w świetle „Wyznań” św. Augustyna; H. Szmulewicz, Antropologiczna „funkcja” cnót teologalnych w eschatologii; J. Królikowski, Wstęp do teologii sztuki). Współcześnie, w dynamice codzienności, w czasie zasadniczych pytań i płytkich odpowiedzi, szczególnie narasta oczekiwanie na trafne rozwiązania, mądre sugestie, świadectwo zgodności między życiem i wyznawaną wiarą. Istotną sprawą staje się prawidłowo uformowane sumienie, które jest przecież najtajniejszym ośrodkiem i sanktuarium człowieka. W rozwoju osobowości ważne jest również poczucie bezpieczeństwa oraz obraz siebie i tu jest potrzebna pomoc zwłaszcza chorym i tym, którzy utracili kogoś bliskiego. Jednocześnie człowiek jest pierwszą i podstawową drogą Kościoła.

Natomiast ostatnią, trzecią, część „Człowiek w rodzinie” stanowi piętnaście tekstów (M. Bednarz, Rola ojca i matki w wychowaniu dzieci według Pisma Świętego; T. Brzegowy, Pochwała oblubienicy w *Pieśni nad Pieśniami* 7,1-7; P. Łabuda, Jedność i nierozzerwalność małżeństwa w tradycji Markowej (Mk 10,1-12); B. Margański, Rodzina Kościołem domowym; J. Stala, Przymierze małżeńskie jako miejsce i źródło świadectwa; E. i T. Wójcik, W trosce o rodzinę; K. Wolski, Posługa naukowa wobec rodziny; J. Bajda, Rodzina przekazicielem wiary i dobrych obyczajów; F. Głód, Dom rodzinny – szkołą cnót społecznych; M. Ryś, Oddziaływania wychowawcze rodziców, nauczycieli, wychowawców zgodne z personalistyczną koncepcją człowieka; H. Krzyszczo, Rodzina jako miejsce kształtowania się postaw społecznych; M. Kluz, Chrześcijańska wizja rodziny w nauczaniu Biskupa Tarnowskiego Jerzego Ablewicza; Cz. Murawski, Rok Rodziny w diecezji sandomierskiej; R. Kantor, Rodzina jako fundament struktury organizacyjnej świata rzymskiego; S. Garnczarski, Rola chorału gregoriańskiego w wychowaniu chrześcijańskim). W zaprezentowanych tekstach

wyłania się obraz człowieka w rodzinie, która jest przekazicielem wiary, dobrych obyczajów i cnót społecznych, a istotną rolę odgrywają obydwój rodzice jako pierwsi i najważniejsi wychowawcy. Jednocześnie rodzina jest małym Kościołem i dlatego jest włączona w życie Kościoła jako Mistyczne Ciało Chrystusa, dlatego niezwykle ważne są wartości ludzkie, religijne, chrześcijańskie. Celem każdej rodziny jest dążenie do świętości osobistej wszystkich członków rodziny oraz udziału w chrześcijańskim kształtowaniu świata. Rodzina, która jest jednym z najcenniejszym dóbr ludzkości i najbardziej znaczącym dla każdej osoby ludzkiej środowiskiem, pełni w życiu każdego człowieka, od poczęcia aż do ostatnich dni życia, wiele funkcji.

Nadto zamieszczony w książce wykaz publikacji naukowych Księdza Władysława Szewczyka – przygotowane przez niego książki i podręczniki autorskie oraz powstałe pod jego redakcją, a także jego artykuły naukowe i popularno-naukowe, pozwalają zorientować się w prowadzonych i realizowanych przez Niego badaniach oraz projektach badawczych. Podobnie jest z zamieszczonym wykazem tematów 178 prac magisterskich przygotowanych w latach 1976-2006 pod kierunkiem Księdza Doktora w Wyższym Seminarium Duchownym i na Wydziale Teologicznym w Tarnowie oraz w Instytucie Studiów nad Rodziną UKSW w Łomiankach.

W omawianej publikacji znajdziemy zatem nie tylko informacje, ale i świadectwo na temat bogatej osobowości Księdza Władysława Szewczyka, Jego pracy naukowej i dydaktycznej oraz ofiarnej posługi w prowadzonych dziełach, a także – w przygotowanych przez księży i osoby świeckie, teologów, psychologów i pedagogów artykułach – bardzo wiele materiału naukowego przenikniętego wartościami decydującymi o jakości życia, z których najbardziej widoczna jest troska o człowieka, zarówno w wymiarze jego ziemskiego życia, ale także, a może przede wszystkim w perspektywie wieczności. Zostało postawionych bardzo wiele pytań nurtujących współczesnego człowieka i szukano na nie odpowiedzi poprzez propozycje rozwiązań oraz postulatów. Szczególnie została uwypuklona wartość rodziny w życiu każdego człowieka i jej znaczenie dla przynoszących owoce głoszenia Dobrej Nowiny. Zostało to podkreślone również w „Słowie wstępnym” Biskupa Tarnowskiego: „Z autentyczną radością przyjmuję więc tę Księgę pamiątkową ku czci Księdza Profesora Władysława i życzę wszystkim Czytelnikom, aby lektura jeszcze wyraźniej uświadomiła im wartość rodziny i znaczenie jej kondycji dla owocności przepowiadania Dobrej Nowiny w trzecim tysiącleciu chrześcijaństwa; niech karty Księgi staną się też inspiracją w rozwijaniu duszpasterskiej opieki nad małżeństwami i rodzinami oraz w dziele ewangelizacji. Warto raz jeszcze powtórzyć, że poprzez rodzinę przebiega historia człowieka, historia zbawienia ludzkości. Dlatego spośród wielu dróg, na których Kościół służy zbawieniu człowieka, «rodzina jest drogą pierwszą i z wielu względów najważniejszą» (LdR 2)” (s. 14).

ks. Józef Stala – UPJPiI